

Danmarks Kirker. Ribe amt. 2. bd., 16. hefte. *Århus amt.* 5. bd., 30-31. hefte. Udgivet af Nationalmuseet. (Poul Kristensens Forlag, 1987). 137-154 s.

Begge hefter afslutter et bind, og der er ikke grund til at gentage den omtale, værket har fået i de foregående anmeldelser, der viser, at man trygt kan tage det som udgangspunkt for videregående studier. Topografisk har det værdi, fordi det anfører så meget om det enkelte sogn, hvis historie på mange måder er koncentreret i kirken med dens epitafier, gravstene og øvrige inventar, og ud fra de citerede skriftlige kilder kan der bygges videre op til en sognehistorie.

Det er ikke alene i det topografiske, værket har sin styrke. Det er en materialsamling af et hidtil ukendt omfang, der har været savnet. I en artikel i *Fra Arkiv og Museum*, 4. bd., fra dette århundredes begyndelse klager museumsinspektør Chr. Axel Jensen over vanskelighederne i studiet af guldsmedkunstens historie, fordi arbejdet 'vilde kræve, at hele Landet måtte gennemarbejdes og bl.a. alle Renæssansens Alterkalke studeres'. Det vil først kunne ske, når *Danmarks Kirker* er af-

sluttet, og det vil endnu tage mange år. Hvor meget stof der kan findes fra en enkelt mester, viser bogen om Joachim Weller i Holstebro, hvor der bringes en liste over ikke mindre end 24 genstande fra kirker. Som et andet eksempel på et velkendt stof omtaler og afbilder kirkeværket de mange messingfade af drevet arbejde, der fra renaissance blev obligate led af talløse døbefonte. De kaldes efter typen tyske eller nederlandske, men en efterretning kan tyde på, at nogle er fremstillet herhjemme. De var ikke udført til brug i kirkerne, men stod som dekorationstykker i boligerne, og nogen sondring mellem det sacrale og det profane kan ikke opstilles for disse sager, hvis historie trænger til at blive grundigt undersøgt.

Den i 1891 nedbrudte Oksby kirke, berømt som kirken med stråtag, beskrives indgående. Kirkegården er bevaret, og den sidste begravelse her fandt sted 1912. Den nedbrudte kirke menes at være bygget ca. 1450-1550, og forud for den har der været en ældre, hvorfra noget inventar er bevaret og overført til den nyeste kirke, hvor det viser forbindelsen mellem fortid og nutid i det kirkelige liv.

Helge Søgaard

OLDTID OG MIDDELALDER

Birgit Sawyer, Peter Sawyer, Ian Wood: (ed.): *The Christianization of Scandinavia*. (Viktoria Bokförlag, 1987). 130,- kr.

Med Erik och Lars Lönnroth samt de tre redaktører i spidsen samledes forskere fra 10 lande til et symposium i Kungälv i august 1985 for at diskutere et stort antal papers, der tidligere, i løbet af 1983-84, var blevet gennemgået

af et tværfagligt seminar ved Göteborgs universitet. I denne bog sammenfatter og analyserer de deltagende forskere, der ikke bare kom fra forskellige lande (de nordiske, Belgien, England, USA, Australien) men også repræsenterede vidt forskellige fag: historie, runologi, religionspsykologi, litteraturhistorie, arkæologi, teologi og socialantropologi, alle aspekter af kristendommens komme i Norden. Fra dansk side deltog